

Nieuwsbrief CND, december 2021

Introductie

De drinkwatersector wil haar verantwoordelijkheid nemen en de belangen behartigen bij de totstandkoming en actualisatie van normen op het gebied van drinkwater. Intern doen de drinkwaterbedrijven dit door de aandacht voor normalisatie te vergroten en door samenwerking tussen bijvoorbeeld materiaaldeskundigen, inkopers en assetmanagers te bevorderen. Om de samenwerking binnen de sector vorm te geven, hebben de drinkwaterbedrijven de Contactgroep Normalisatie Drinkwater (CND) opgericht, waarvan KWR Water Research Institute het secretariaat voert. De drinkwaterbedrijven willen hiermee de continuïteit van het normalisatie- en certificatieproces waarborgen. De drinkwaterbedrijven zijn vertegenwoordigd in de CND. De namen van de deelnemers treft u aan onderaan deze nieuwsbrief.

Dit is de vijfde nieuwsbrief van de CND. We willen u regelmatig op de hoogte houden van nieuws op het gebied van normalisatie. Voor meer achtergrond bij het werk van de CND, verwijzen we naar eerdere nieuwsbrieven en naar een artikel dat in januari 2019 is verschenen in het vakblad 'H₂O'.

In deze nieuwsbrief komt het volgende aan de orde:

- [Aandacht voor normalisatie en certificatie op directieniveau](#)
- [Consultatie van deelnemers aan Kiwa-commissies](#)
- [Interview Michel Helgers, Technische Adviescommissie Leidingen en Appendages](#)
- [Interview Ton Blom, Europese norm Drinkwaterleidingen buiten gebouwen EN 805](#)
- [Update over de Meterruimte van Morgen](#)
- [Engelse vertaling NEN 3650 voor Transportleidingen](#)
- [Presentaties over normalisatie en certificatie](#)
- [Meedoen aan normalisatie en certificatie](#)
- [Deelnemers aan de CND](#)

[Aandacht voor normalisatie en certificatie op directieniveau](#)

Met de CND willen de drinkwaterbedrijven normalisatie en certificatie een meer centrale plaats geven en voorkomen dat op langere termijn belangen voor de drinkwatervoorziening geschaad worden. De CND startte met het identificeren van de meest relevante normcommissies en het sturen op voldoende bezetting daarvan. Er zijn stappen gezet, maar er blijven ook zaken die nadere aandacht vragen. Voor sommige commissies blijkt het moeilijk geschikte kandidaten te vinden. Als voorbeeld, voor het College van Deskundigen Waterketen, een Kiwa-commissie die toeziet op relevante BRL's voor de drinkwatersector, was het lastig om opvolging te krijgen van medewerkers die de bedrijfstak hadden verlaten. Na veelvuldig aandacht vragen zijn er twee nieuwe commissieleden gevonden, wat echter betekende dat er gedurende ongeveer twee jaar vacatures waren. Een ander aspect dat aandacht vereist, is de afstemming van vaak technisch zaken met de strategische agenda van de drinkwaterbedrijven. Niet alle discussies hebben een puur inhoudelijke achtergrond en soms spelen ook strategische zaken een rol. Deelnemers moeten er dan zeker van kunnen zijn dat het bedrijfsstandpunt wordt verdedigd en dat in geval van een compromis de handelingsruimte bekend is.

Ad de Waal Malefijt, oud sectordirecteur van Dunea, heeft voor Vewin een verkenning uitgevoerd of normalisatie en certificatie meer aandacht verdient en hoe dit vorm te geven. De resultaten hiervan zijn besproken in het Vewin-Bestuur. Er is besloten dat er een specifieke stuurgroep komt met als hoofdtak de coördinatie van normalisatie en certificatie,

alsmede een aantal collectieve activiteiten van drinkwaterbedrijven. Vewin zal dit in 2022 verder uitwerken.

Consultatie van deelnemers aan Kiwa-commissies

In de zomermaanden van 2021 heeft een consultatie plaatsgevonden van deelnemers van drinkwaterbedrijven die zitting hebben in Kiwa-commissies voor certificering. Het doel was het vergroten van kennis over de werkzaamheden en na te gaan of de CND hier verdere ondersteuning kan bieden. Deze commissies leveren een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming en instandhouding van BRL's en adviseren het College van Deskundigen Waterketen van Kiwa over certificatieregelingen op hun terrein. Deze commissies zijn zoveel mogelijk samengesteld uit belanghebbende partijen, zoals producenten, leveranciers, toepassers en afnemers. Voor relevante commissies zijn medewerkers van drinkwaterbedrijven aangesloten. In totaal zijn 35 deelnemers aangeschreven, verdeeld over 15 commissies. Er zijn reacties gekomen van 24 deelnemers (69%).

Uit de reacties blijkt dat van de 11 commissies waarover een reactie is ontvangen, er 6 zijn waarin in 2021 activiteiten plaatsvinden met oog op nieuwe of hernieuwde BRL's. Voor de overige 5 commissies geldt dat deze zich met één of enkele BRL bezig houden en dat er dit jaar geen BRL-trajecten lopen. Voor één commissie geldt zelfs dat deze al enige jaren niet actief is. Voor de 6 actieve commissies geldt dat de deelnemers hun inspanning schatten op 2 tot 8 dagen, met een gemiddelde van 5,5 dag per deelnemer.

Alle deelnemers zijn van mening dat de belangen van de drinkwatersector in hun commissie voldoende zijn geborgd. Wel is meerdere malen de opmerking geplaatst dat zij ten tijde van het gereed komen van een BRL's behoefte hebben aan meer ruggenspraak met de bedrijven die niet in een commissie zijn vertegenwoordigd. Andere verbeterpunten die zijn genoemd betreffen een betere omschrijving van het werkveld en verwachtingen voor commissieleden en het vergroten van de zichtbaarheid en naamsbekendheid van commissies. Ook zijn er enkele opmerkingen geplaatst over verbetering van de procesmatige ondersteuning door Kiwa.

Interview Michel Helgers, Technische Adviescommissie Leidingen en Appendages

Michel Helgers (Dunea) is voorzitter van de Technische Adviescommissie Leidingen en Appendages (TAC-LA). Deze TAC heeft 17 BRL's onder haar beheer op het gebied van o.a. metalen buizen, hulpstukken, brandkranen, afsluiters en reparatieklemmen. Een belangrijke taak van deze commissie is zorgdragen dat alle BRL's bijdragen aan een waarborging van de goede waterkwaliteit en aan goed en kosteneffectief beheer. Daarbij is het belangrijk om te bewaken dat er sprake is en blijft van een gelijk speelveld voor fabrikanten. Zo kan het voorkomen dat een fabrikant een bepaalde eis in een BRL wil hebben, die niet direct van belang is voor drinkwaterbedrijven, maar die een andere fabrikant in het nadeel stelt. Het is dan belangrijk te overzien dat regelgeving niet leidt tot uitsluiten van fabrikanten en daardoor tot minder concurrentie.

Een recent voorbeeld dat speelde bij brandkranen was een discussie over de insluitbeveiliging. Dat is een beveiliging die zorgt dat bij het aansluiten van een brandkraan er geen verontreinigd water de leiding in kan stromen. De kwaliteit van sommige insluitbeveiligingen is zo hoog dat deze als keerklep kan worden beoordeeld. Voor leveranciers is dit interessant, zij kunnen zich hiermee onderscheiden en wellicht een hogere prijs vragen. Kiwa wil als certificeerinstelling een dergelijke ontwikkeling graag ondersteunen. Zij heeft hierbij ook een commercieel belang want elk certificaat brengt geld in het laatje. Voor drinkwaterbedrijven kan de consequentie zijn dat prijzen stijgen, maar er speelt ook een ander aspect. Bij toepassing van een keerklep is een zwaarder beheerregime

vereist. Dit zal leiden tot extra controle-inspanningen, dus hogere kosten. Extra controle betekent ook dat er meer handelingen aan het leidingnet plaatsvinden, wat juist de risico's op besmettingen kan doen toenemen.

Michel gaf aan dat het als voorzitter belangrijk is een actieve en zakelijke houding in te nemen. Het is zijn ervaring dat Kiwa hierdoor stukken tijdig aanlevert en afgesproken acties tijdig uitvoert. Daarnaast is het belangrijk dat er regelmatig overzicht en terugkoppeling wordt gegeven van de uitgevoerde inspecties bij fabrikanten. Michel vindt het een goede zaak vindt dat deze commissie vijf deelnemers heeft van drinkwaterbedrijven. In deze TAC spelen soms flinke commerciële belangen en vertegenwoordigers van fabrikanten bekleden hoge posities, zodat je goed beslagen ten ijs moet komen.

Interview Ton Blom, Europese norm Drinkwaterleidingen buiten gebouwen EN 805

In de Europese normcommissie Water Supply is het initiatief genomen om de Europese norm 'Requirements for systems and components outside buildings' (EN 805:2000) te herzien. Deze norm dient als basis voor de nationale 'Richtlijn Drinkwaterleidingen buiten gebouwen' (PCD 3). Ton Blom van Vitens neemt namens Nederland deel aan de projectgroep die de herziening vorm geeft. Deelname namens Nederland betekent dat hij NEN vertegenwoordigt en daarmee de hele Nederlandse drinkwatersector. Omdat er binnen NEN zich geen werkgroep specifiek bezig houdt met dit onderwerp, is Ton toegevoegd aan de NEN werkgroep Binneninstallaties. Omdat daarin geen inhoudelijk betrokkenen zijn, is het voor hem belangrijk dat hij kan afstemmen met betrokkenen van drinkwaterbedrijven. Er is door de CND een klankbordgroep geformeerd, maar Ton zou graag een meer structurele afstemming zien. Ook merkt hij op dat het vaak een klein clubje is dat reageert en dat hij een bredere betrokkenheid mist.

De focus van de besprekingen ligt bij algemene eisen over leidingnetten. Daarnaast is er veel aandacht voor het onder druk testen van leidingen. Dit is vooral ingebracht door deelnemers uit Duitsland. Als uitvloeisel van de Europese Green Deal is in de norm meer aandacht voor klimaat en duurzaamheid. Op dit moment is het conceptdocument gereed en voert CEN een tekstuele redactie uit. Daarna volgt een laatste beoordelingsronde, waarbij Nederlandse bedrijven nog laatste opmerkingen kunnen plaatsen. Ton meldt dat er ook een herziening komt van de Europese norm drinkwateropslag (EN 1508). Waarschijnlijk zal hij daar na afronding van dit traject daaraan gaan meewerken.

Update over de Meterruimte van Morgen

In Nederland bestaat al weer tientallen jaren een gestandaardiseerde meterruimte waarin de traditionele netwerkbeheerders van gas, water, energie en media hun eigen plek hebben. Het ontwerp van een meterkast is voorgeschreven in de NEN-norm 2768. Netbeheerders hebben in hun aansluitvoorwaarden opgenomen dat een (nieuwe) aansluiting aan deze norm moet voldoen. Met het verdwijnen van de gasmeter uit de meterkast en de komst van de warmte is in de afgelopen jaren het initiatief ontstaan om nieuwe indelingen en afmetingen van de meterkast te ontwikkelen. Een aantal betrokken partijen vond deze ontwikkeling te langzaam gaan en heeft begin dit jaar MijnAansluiting.nl benaderd om met een creatief proces tot nieuwe ideeën voor de 'Meterruimte van Morgen' te komen. Hiervoor is een kerngroep van ontwikkelaars en een klankbordgroep van betrokken partijen ingericht die met grote regelmaat (digitaal) bijeenkomt. Voor de drinkwaterbedrijven nemen hier Edwin Blaauwgeers (Vitens) en Remco van Kan (Waterbedrijf Groningen) aan deel. Aanvullend hebben de drinkwaterbedrijven een zogeheten afstemgroep opgericht die de voortgang kritisch beoordeelt en bespreekt. Hieraan nemen alle bedrijven deel.

Zaken waarop geanticipeerd moeten worden:

- Woonruimte is schaars, met name appartementen worden steeds kleiner, denk aan tiny-houses. Dit leidt er toe dat architecten kleinere meterkasten willen.
- Bij architecten en projectontwikkelaars bestaat de wens om meer vrijheid te hebben. De eis dat de meterkast zich binnen 3 meter van de voordeur moet bevinden wordt als beknellend ervaren. Ook wil men kunnen kiezen uit meerdere formaten meterkast, wellicht in combinatie met bergruimte. Het liefst zien zij een plaats van de meterkast buiten de woning.
- Met de komst van een warmte-overdrachtset in de meterkast is, ontstaat het gevaar van opwarming van drinkwater waardoor de waterkwaliteit verslechtert en er gezondheidsrisico's ontstaan. Een kritische heroverweging van drinkwater in combinatie met warmte is nodig.
- Woningbouwers richten zich meer en meer op modulair bouwen. Dat vraagt om kant-en-klare meterkastoplossingen die binnen een dag gerealiseerd worden op plaatsen in huis waar dat voorheen niet denkbaar was, bijvoorbeeld als integraal onderdeel van een trappenhuis.

Hoewel er door de kerngroep nog geen concrete, nieuw toepasbare oplossingen zijn ontwikkeld, zijn er wel belangrijke procesafspraken gemaakt. Nieuwe ideeën en onderzoeken zullen altijd via MA.nl lopen en de begeleidingsgroepen zullen kritisch meekijken. Eén van de ideeën waarvan veel wordt verwacht, is het opdelen van de meterkast in een beheerdersdeel met de aansluiting van drinkwater en elektriciteit en een gebruikersdeel met de snelschakelaars voor elektriciteit en de aansluiting van de media (coax of glasvezel). Deze oplossing maakt een kleine (smallere) meterkast mogelijk, waarbij het beheerdersdeel onderdeel uitmaakt van de gevel en van buiten toegankelijk is. Aan zo'n gevelkast moeten zware eisen worden gesteld ten aanzien inbraakwerendheid, vorstbestendigheid en voorkoming van opwarming. Dit vereist nog nadere uitwerking. Een ander idee is het realiseren van een overdrachtspunt geheel buiten de woning, bijv. in een losse straatkast. De uitwerking daarvan staat nog helemaal aan het begin. Uiteraard gelden ook dan de bovengenoemde eisen. Bovendien vraagt dat een herziening van de verantwoordelijkheden. Er is dus nog veel werk aan de winkel voordat deze oplossingen toepassing vinden.

[Engelse vertaling NEN 3650 voor Transportleidingen](#)

In 2020 is een actualisatie gereed gekomen van de normenserie [NEN 3650](#). Deze normenserie gaat over transport per buisleiding van gevaarlijke stoffen, maar ook over waterleidingen in de nabijheid van waterkeringen, spoorwegen en autowegen. Omdat deze normen vaak deel uitmaken van contracten, die steeds vaker een internationaal karakter krijgen, heeft NEN de normen NEN 3650-1, NEN 3650-2, NEN 3651 en NEN 3655 vertaald in het Engels. Deze vertaalde normen zijn te vinden via [deze link](#).

[Presentaties over normalisatie en certificatie](#)

Het plan was om in 2021 bij alle drinkwaterbedrijven een presentatie te geven over normalisatie en certificatie. Dit is gelukt bij zes bedrijven (Waternet, Waterbedrijf Groningen, Oasen, Brabant Water, Dunea en Evides). In januari is een bijeenkomst gepland bij PWN. Met uitzondering van de bijeenkomst bij Dunea, waren dit digitale presentaties. Aan deze presentaties namen zo'n 10 tot 30 mensen deel die werden bijgepraat over wat normalisatie en certificatie inhoudt en welke werkzaamheden daar bij horen. Vaak was dit een onderdeel van een al bestaand overleg. Bij deze de uitnodiging voor de laatste drie bedrijven (Vitens, WMD en WML) om ook een presentatie te organiseren.

[Meedoen aan normalisatie en certificatie](#)

Voor veel onderwerpen die van belang zijn voor drinkwaterbedrijven bestaan commissies voor normalisatie (bij NEN) of certificatie (bij Kiwa). Zie [hier](#) voor een overzicht. In het

algemeen worden mensen persoonlijk benaderd om aan een commissie deel te nemen. Er zijn echter ook enige vacatures. Bent u geïnteresseerd in deelname dan kunt u contact opnemen met de deelnemers aan de CND (zie onderaan deze nieuwsbrief). Deelname aan een commissie vereist enige vergaderbereidheid, maar verdiept uw inzicht in het vakgebied, levert een interessant netwerk op en laat u kennis maken met meningsvorming en beïnvloeding.

Deelnemers aan de CND

Voor de drinkwaterbedrijven en KWR zijn de volgende personen betrokken bij de CND (december 2021):

Brabant Water:	Marnix Thijssen en Tjakko Haaijer
Dunea:	Narin Toguc en Michel Helgers
Evides:	Siegfried Scheffler, Rick Langen en Francois de Dreu
Oasen:	Jos Dusseldorp en Jos den Boon
PWN:	Donald Mollée en vacature
Vitens:	Edwin Blaauwgeers (voorzitter) en vacature
Waternet:	Henk Tijssens en Peter Wassenaar
Waterbedrijf Groningen:	Remco van Kan
WMD:	Henk Brink (agendalid)
WML:	Richard Peerboom en Wim Lafeber
KWR:	Ralph Beuken (secretaris) en Martin Meerkerk